

ใบประกอบวิชาชีพครูการศึกษาพิเศษ

ดร.มลิวลัย ธรรมแสง

คำนำ

ปัจจุบันวงการศึกษานในประเทศต่าง ๆ ให้ความสนใจในการประกันคุณภาพการศึกษาอย่างเห็นได้ชัด ครูทุกคนก็ให้ความสนใจกับความก้าวหน้าและความมั่นคงในวิชาชีพของตนอย่างมาก เช่นเดียวกันคราใดที่ผู้นำทางการศึกษาแสดงทัศนะเกี่ยวกับใบประกอบวิชาชีพครูบรรดาครูอาจารย์ก็จะพากันแสดงความคิดเห็น และความรู้สึกนึกถึงของหลายคนก็คือ ความไม่แน่ใจ และหวั่นใจในการได้มาซึ่ง “ใบประกอบวิชาชีพ” นั้น หากเป็นการที่จะต้องผ่าน “เกณฑ์หรือคุณสมบัติ” บางประการ ครูการศึกษาพิเศษของเราก็ไม่มีการยกเว้นเราสนใจแต่ผู้ที่ให้ความสนใจเรื่องใบประกอบวิชาชีพครูการศึกษาพิเศษมากกว่าครูและผู้บริหารและผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง ด้านการพัฒนาบุคลากร สังกัดกระทรวงศึกษาธิการแล้ว คือ ผู้ปกครองของเด็กพิการ หรือเด็กที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษซึ่งเป็นผู้มีส่วนได้เสียโดยตรงและชุมชน

ในโอกาสที่สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานจัดให้มีการประชุม Symposium เรื่องการจัดการเรียนร่วมครั้งนี้ ดิฉันมีความเชื่อว่า ส่วนประกอบที่เป็นเนื้อหาในใบประกอบวิชาชีพครูการศึกษาพิเศษจะเป็นเรื่องหนึ่งของความรู้ด้านการศึกษาพิเศษที่จำเป็นต่อการประกันคุณภาพการศึกษา

ขอเป็นกำลังใจให้เพื่อนครูการศึกษาพิเศษทุกคนในการประกอบวิชาชีพครูการศึกษาพิเศษวิชาชีพที่มีเกียรติและมีคุณค่าต่อสังคมและตนเองทุกคนมา ณ โอกาสนี้

ดร.มลิวลัย ธรรมแสง

ผู้อำนวยการหลักสูตรครุศาสตร มหาบัณฑิต สาขาวิชาการศึกษาพิเศษ
คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต

สภาครูการศึกษาพิเศษ

Council of Exceptional Children : Content Standards for all beginning Special Education Teachers

สภาครูการศึกษาพิเศษ (CEC) เป็นองค์การทางด้านวิชาชีพผู้สร้างมาตรฐานวิชาชีพที่เน้นด้านการปฏิบัติงาน (Performance Based Standards) ของครูการศึกษาพิเศษที่เริ่มเข้าทำงานของประเทศสหรัฐอเมริกา

มาตรฐานดังกล่าวนี้ ประกอบด้วยสมรรถนะด้านความรู้และทักษะทั่วไปใน 10 มาตรฐานดังกล่าวกำหนดขึ้นตามความต้องการจำเป็นต่างๆของการศึกษาพิเศษ

มาตรฐานด้านการศึกษาพิเศษ

มาตรฐานที่ 1 พื้นฐาน

ด้านความรู้ : รูปแบบแนวคิดทฤษฎีที่เป็นพื้นฐานของการศึกษาพิเศษ

- กฎหมาย นโยบาย และหลักการต่างๆเกี่ยวกับการวางแผนการจัดการพฤติกรรมและนำไปสู่การปฏิบัติ
 - ความสัมพันธ์ของการศึกษาพิเศษกับองค์กรต่างๆและหน้าที่ของหน่วยงานทางการศึกษาต่างๆ
 - สิทธิและความรับผิดชอบหรือหน้าที่ของนักเรียน ผู้ปกครอง ครู นักวิชาชีพอื่นๆ และโรงเรียนที่เกี่ยวข้องกับความต้องการจำเป็นทางการเรียนรู้
 - ประเด็นเรื่องคำจำกัดความและการบ่งชี้บุคคลที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษ รวมทั้งผู้ที่มีวัฒนธรรมที่แตกต่าง
 - ระบบครอบครัวและบทบาทหน้าที่ของครอบครัวในกระบวนการจัดการศึกษา
 - ความเห็น ความเป็นมาทางประวัติศาสตร์และการมีส่วนร่วมของกลุ่มที่มีวัฒนธรรมแตกต่าง
 - ผลกระทบของวัฒนธรรมหลักที่มีผลในการหล่อหลอมบุคคลที่ศึกษาและทำงานในวัฒนธรรมนั้น
 - ผลกระทบที่จะเกิดขึ้นเนื่องจากความแตกต่างของค่านิยม ภาษา และธรรมเนียมประเพณีที่อาจจะเกิดขึ้นระหว่างบ้านและสถานศึกษา
- ด้านทักษะ
- การแสดงออกถึงปรัชญาของการศึกษาของแต่ละคน

มาตรฐานที่ 2 : การพัฒนาและคุณลักษณะของผู้เรียน

ด้านความรู้ : พัฒนาการปกติและไม่ปกติของมนุษย์

- การนำเอาคุณลักษณะต่างๆของเด็กที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษต่างๆไปสู่การศึกษา
- ลักษณะและผลกระทบของวัฒนธรรมและสิ่งแวดล้อมของแต่ละคนที่มีปัญหาทางการเรียนรู้และครอบครัว

- ระบบครอบครัวและบทบาทของครอบครัวในการสนับสนุนพัฒนาการ
- ความเหมือนและความแตกต่างของบุคคลที่มีและไม่มีความต้องการจำเป็นพิเศษ

ทางการเรียน

- ความเหมือนและความแตกต่างต่างๆของบุคคลที่มีความต้องการจำเป็นทางการเรียนรู้เป็นพิเศษ

- ผลกระทบของการใช้ยาประเภทต่างๆของบุคคลที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษทางการเรียน

มาตรฐานที่ 3 : ความแตกต่างในการเรียนรู้ของแต่ละบุคคล

ด้านความรู้

- ผลของสภาพความพิการต่างๆอาจจะมีผลต่อชีวิตของบุคคล
- ผลกระทบของผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษาของผู้เรียน ความสามารถทางสังคม เจตคติ ความสนใจ และค่านิยมต่างๆในการสอนและการพัฒนาวิชาชีพ
- ความเชื่อที่หลากหลาย ขนบธรรมเนียมประเพณีและค่านิยมของแต่ละวัฒนธรรมและอิทธิพลของสิ่งต่างๆที่มีต่อความสัมพันธ์ระหว่างผู้มีความต้องการจำเป็นพิเศษทางการเรียนกับครอบครัวและสถานศึกษา
- วิธีการเรียนรู้ที่ต่างกันบุคคลที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษทางการเรียน รวมทั้งผู้ที่มีวัฒนธรรมที่แตกต่างและยุทธศาสตร์ในการกล่าวถึงความแตกต่างนั้น

มาตรฐานที่ 4 : ยุทธศาสตร์ในการสอน

ด้านทักษะ

- ใช้ยุทธศาสตร์ที่จะเกื้อหนุนการเรียนรู้ร่วมในรูปแบบต่าง ๆ
- สอนบุคคลที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษทางการเรียนให้ใช้การประเมินผลตนเอง การแก้ปัญหา และยุทธศาสตร์ด้านความรู้ความเข้าใจเพื่อจะได้สนองความต้องการจำเป็นของตนเอง
 - เลือก ดัดแปลงและใช้ยุทธศาสตร์ทางการสอนและวัสดุต่าง ๆ ให้เหมาะสมกับลักษณะของบุคคลที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษทางการเรียน
 - ใช้ยุทธวิธีในการช่วยรักษาและขยายผลทักษะในสิ่งแวดล้อมต่าง ๆ ของการเรียนรู้
 - ใช้วิธีดำเนินการต่างเพื่อจะเพิ่มความตระหนักรู้ในตนเอง การบริหารจัดการ การควบคุม การพึ่งพาตนและการสร้างความภูมิใจในตนเองของบุคคล
 - ใช้ยุทธศาสตร์ที่จะสนับสนุนการเปลี่ยนผ่านที่ราบรื่นของบุคคลที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษทางการเรียน

มาตรฐานที่ 5 : สภาพแวดล้อมทางการเรียนและปฏิสัมพันธ์ทางสังคม

ด้านความรู้

- ความจำเป็นของสิ่งแวดล้อมทางการเรียน
- ทฤษฎีการบริหารห้องเรียนเบื้องต้นและยุทธศาสตร์สำหรับบุคคลที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษทางการเรียน
 - การบริหารจัดการด้านการสอนและการเรียนที่มีประสิทธิภาพ
 - เจตคติของครูและพฤติกรรมที่มีอิทธิพลของบุคคลที่มีต่อบุคคลที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษทางการเรียน
 - ทักษะทางสังคมต่าง ๆ ที่จำเป็นต่อการศึกษาและสิ่งแวดล้อมอื่น ๆ
 - ยุทธศาสตร์สำหรับการป้องกัน วิกฤติการณ์ต่าง ๆ และการให้การช่วยเหลือไม่ให้เกิดผลเสียลุกลาม
 - ยุทธศาสตร์ในการเตรียมบุคคลให้ดำรงชีวิตอย่างผสมผสานกลมกลืนและมีผลิตผลในโลกของความแตกต่างหลากหลาย
 - วิธีการสร้างสรรค์สิ่งแวดล้อมทางการเรียนรู้ที่จะช่วยให้บุคคลได้รักษาและชื่นชมกับภาษาและวัฒนธรรมของตนเองไว้
 - วิถีทางวัฒนธรรมที่เป็นความเชื่อที่เป็นวัฒนธรรมเฉพาะ
 - ยุทธศาสตร์ที่บุคคลจากวัฒนธรรมที่หลากหลายใช้ในการปกป้องรักษาเผ่าพันธุ์เดิมของตน

ด้านทักษะ

- สร้างสรรค์ ความปลอดภัย ความเหมาะสมเชิงบวก และสนับสนุนสิ่งแวดล้อมที่หลากหลายที่เป็นค่านิยม
- บ่งชี้ความคาดหวังที่สมเหตุสมผลสำหรับส่วนบุคคลและพฤติกรรมทางสังคมในสภาพการณ์ที่หลากหลาย
- บ่งชี้การสนับสนุนที่จำเป็นในการบูรณาการหรือการเรียนรู้ร่วมในการจัดนักเรียนเข้าในสถานศึกษาแบบต่างๆ
- ออกแบบสิ่งแวดล้อมต่างๆในการเรียนเพื่อจะจัดการกับพฤติกรรมต่างๆ
- ใช้ข้อมูลด้านการปฏิบัติจากผู้มีส่วนได้ส่วนเสียเพื่อจะเสนอแนะหรือดัดแปลงสิ่งแวดล้อมทางการเรียน
- สร้างและรักษาความสัมพันธ์กับบุคคลที่มีหรือไม่มีความต้องการจำเป็นพิเศษทางการเรียน
- สอนให้บุคคลรู้จักการเป็นผู้พิทักษ์สิทธิ (เป็นทนายให้ตนเอง) ตนเอง
- สร้างสรรค์สิ่งแวดล้อมที่กระตุ้นให้เป็นผู้สนับสนุนตนเองมุ่งมั่นสู่ความเป็นอิสระพึ่งตนเอง
- ใช้และเปลี่ยนแปลงยุทธศาสตร์ในการจัดการพฤติกรรมในการบริหารจัดการพฤติกรรม
- ใช้ยุทธศาสตร์ในการจัดการพฤติกรรมที่เข้ากับความต้องการจำเป็นพิเศษทางการเรียน
- ออกแบบและจัดการกับกิจวัตรประจำวัน
- จัดระเบียบ พัฒนาและคงสภาพสิ่งแวดล้อมทางการเรียนที่ช่วยในการปฏิสัมพันธ์เชิงบวกและประสบการณ์ทางวัฒนธรรมระหว่างกัน
- ใคร่ครวญพิจารณาประเด็นความขัดแย้งทางด้านวัฒนธรรมที่แตกต่างระหว่างนักเรียนในสิ่งแวดล้อมทางการเรียนในรูปแบบที่สนับสนุนส่งเสริมในกลุ่ม วัฒนธรรมหรือบุคคล
- สร้างและชี้แนะตลอดจนให้การสนับสนุน กิจกรรมของกึ่งวิชาชีพ อาสาสมัคร และครูช่วยสอน นักการศึกษา
- ใช้กฎระเบียบการรักษาความปลอดภัยที่เป็นสากล

มาตรฐานที่ 6 : การสื่อสาร

ด้านความรู้

- ผลของวัฒนธรรมและภาษาศาสตร์ที่แตกต่างที่มีผลต่อความเจริญเติบโตและพัฒนาการ
- ลักษณะต่างๆของแต่ละคนในวัฒนธรรมและการใช้ภาษา และวิถีชีวิตที่แตกต่าง และการใช้ภาษาที่ต่างกัน
- วิธีทางของความประพฤติปฏิบัติและการสื่อสาร ระหว่างวัฒนธรรมที่อาจนำไปสู่การแปลความที่ไม่ถูกต้อง และการเข้าใจผิด
- ยุทธศาสตร์ในการโต้ตอบและการช่วยเหลือในการสื่อสาร
- การใช้ยุทธศาสตร์ในการช่วย และเสริมสร้างในการสื่อสารของบุคคลที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษทางการเรียน
- การใช้ยุทธศาสตร์ในการสื่อสาร และทรัพยากรต่างๆเพื่อช่วยให้เด็กที่ใช้ภาษาอื่นให้เข้าเนื้อหาวิชา

มาตรฐานที่ 7 : การวางแผนการสอน

ด้านความรู้

- ทฤษฎีและวิจัยที่เป็นพื้นฐานของการพัฒนาหลักสูตรและการทำการสอน
- ขอบข่ายและขั้นตอนของหลักสูตรแกนกลางและหลักสูตรพิเศษ
- มาตรฐานหลักสูตรระดับชาติ รัฐ จังหวัด และเขตการศึกษา
- เทคโนโลยีในการวางแผนและการบริหารจัดการสิ่งแวดล้อมด้านการเรียนการสอน
- บทบาทและหน้าที่ของบุคลากรกึ่งวิชาการในการสอน การป้องกัน และการให้บริการโดยตรง

ด้านทักษะ

- บ่งชี้และจัดลำดับความสำคัญของหลักสูตรแกนกลางและการดำเนินการกับกลุ่มเด็กที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษ
- พัฒนาและนำโปรแกรมการศึกษาที่สมบูรณ์ลงสู่การปฏิบัติร่วมกับทีมงาน
- นำครอบครัวและบุคคลมีส่วนร่วมในการตั้งวัตถุประสงค์ทางการศึกษาและควบคุมความก้าวหน้า
- ใช้การประเมินการทำงานเพื่อพัฒนาวางแผนในการให้ความช่วยเหลือ
- ใช้การวิเคราะห์งาน
- จัดลำดับ นำสู่ปฏิบัติและประเมินผล วัตถุประสงค์ในการเรียนรู้ของแต่ละบุคคล

- บูรณาการเนื้อหาด้านสังคม และทักษะในการดำรงชีวิตเข้ากับหลักสูตรทางวิชาการ
- พัฒนาและเลือกสรรเนื้อหาทางการสอน ทรัพยากรและยุทธศาสตร์ต่างๆที่สนองตอบต่อวัฒนธรรมภาษาศาสตร์และความแตกต่างของเพศ
- รวมและทำการสอนและนำเครื่องช่วยความพิการเข้ามาใช้ในโปรแกรมการศึกษา
- เตรียมแผนการสอน
- เตรียมและจัดวัสดุการเรียนการสอนเพื่อใช้ในการสอนประจำวัน
- ใช้เวลาในการสอนอย่างมีประสิทธิภาพ
- ทำการปรับปรุงและตัดแปลงการสังเกตการสอนให้เหมาะสม
- เตรียมให้บุคคลได้แสดงพฤติกรรมในการสร้างพฤติกรรมที่เหมาะสมกับเจตคติและการกระทำของสังคม

มาตรฐานที่ 8 : การประเมินผล

ด้านความรู้

- คำศัพท์เบื้องต้นที่ใช้ในการตรวจสอบทางการศึกษาและประเมินผล
- กฎเกณฑ์ทางกฎหมายและหลักจริยธรรมที่เกี่ยวข้องกับการประเมินบุคคล
- การคัดแยก กระบวนการก่อนการส่งต่อ การส่งต่อ และกระบวนการแยกประเภท
- การใช้และข้อจำกัดของเครื่องมือประเมินผล
- การปรับเปลี่ยนการตัดแปลงการประเมินผลระดับชาติ ระดับรัฐ จังหวัด หรือเขตพื้นที่การศึกษา
- การเก็บรวบรวมข้อมูลที่เกี่ยวข้อง
- การใช้การประเมินผลทั้งที่เป็นทางการ และไม่เป็นทางการอย่างยุติธรรมไม่มีอคติ
- การใช้เทคโนโลยีในการวัดและประเมินผล
- พัฒนาและตัดแปลงยุทธศาสตร์การประเมินเป็นรายบุคคล
- การแปลผลข้อมูลจากการประเมินอย่างเป็นทางการและไม่เป็นทางการ
- ใช้ข้อมูลที่ได้จากการประเมินในการสร้างความถูกต้อง จัดทำโปรแกรมและการตัดสินใจจัดเด็กที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษและเด็กจากต่างวัฒนธรรมเข้าสู่สถานศึกษา
- รายงานผลการประเมินให้ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียทุกคนทราบ โดยการใช้การสื่อสารที่มีประสิทธิภาพ
- ประเมินผลการสอน และกำกับติดตามความก้าวหน้าของบุคคลที่มีความต้องการจำเป็นทางการเรียนเป็นรายบุคคล
- สร้างสรรค์ และรักษา บันทึกการประเมิน

มาตรฐานที่ 9 : นักวิชาชีพและจรรยาบรรณในการทำงาน

ด้านความรู้

- วัฒนธรรมส่วนบุคคล ความลำเอียงและความแตกต่างที่มีผลต่อการสอนของแต่ละบุคคล
- ความสำคัญของครูที่ทำหน้าที่เป็นต้นแบบของบุคคลที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษทางการเรียน
- ช่วงของการพัฒนาทางวิชาชีพตลอดชีวิต
- วิธีที่จะรักษาการใช้การศึกษาวิจัยที่เหมาะสมไว้

ด้านทักษะ

- ฝึกหัดจรรยาบรรณของสภาครูการศึกษาพิเศษและมาตรฐานของวิชาชีพอื่น ๆ
- รักษามาตรฐานของความสามารถและศักดิ์ศรีของการให้ความเห็นที่ถูกต้องในการฝึกปฏิบัติงานของวิชาชีพ
- ประพฤติ และสนับสนุนการดำเนินการบริการทางวิชาชีพที่ถูกต้องเหมาะสม
- จัดกิจกรรมวิชาชีพให้สอดคล้องกับกฎหมายและนโยบาย
- สาธิตความมุ่งมั่นในการพัฒนาคุณภาพสูงสุดทางการศึกษา และคุณภาพชีวิตและเพศของแต่ละบุคคล
- ฝึกปฏิบัติตามระดับความสามารถของทักษะของตนและรับความช่วยเหลือเมื่อจำเป็น
- ใช้การสื่อสารที่เป็นการเขียน และไม่ใช้การเขียนอย่างมีประสิทธิภาพ
- จัดการเรียนการสอนโดยมีการประเมินตนเอง
- เข้าถึงข้อมูลเกี่ยวกับความพิการ
- สะท้อนการปฏิบัติเพื่อการปรับปรุงและการพัฒนาวิชาชีพของตนเอง
- เข้าร่วมในกิจกรรมของวิชาชีพที่ให้ประโยชน์ต่อบุคคลที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษทางการเรียน ครอบครัว และผู้ร่วมงาน

มาตรฐานที่ 10 : การร่วมมือ

ด้านความรู้

- รูปแบบและยุทธศาสตร์ของการให้คำปรึกษาและการร่วมมือ
- บทบาทของบุคคลที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษทางการเรียน ครอบครัว การศึกษา และบุคลากรในชุมชนในการวางแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล
 - ความห่วงใยของครอบครัวของบุคคลที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษทางการเรียน และยุทธศาสตร์ในการให้ความช่วยเหลือและวิธีบอกกล่าวถึงความห่วงใยนั้น
 - องค์กรประกอบทางวัฒนธรรมต่างๆ ที่ช่วยในการสื่อสารที่มีประสิทธิภาพและความร่วมมือกับบุคคลที่มีความต้องการจำเป็นทางการเรียน ครอบครัว บุคลากรในสถานศึกษาและสมาชิกในชุมชน

ด้านทักษะ

- รักษาความลับในการสื่อสารเกี่ยวกับบุคคลที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษทางการเรียน
 - ร่วมมือกับครอบครัว และผู้อื่นในการประเมินบุคคลที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษทางการเรียน
 - ทำนุบำรุงและเคารพความสัมพันธ์อันดีระหว่างครอบครัวและนักวิชาชีพ
 - ช่วยเหลือบุคคลที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษทางการเรียนและครอบครัวในการที่สมาชิกที่เข้มแข็งในทีมงานการศึกษา
 - วางแผนและดำเนินการประชุมความร่วมมือระหว่างครอบครัวของบุคคลที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษทางการเรียน
 - ร่วมมือกับบุคลากรในสถานศึกษาและสมาชิกในชุมชนในการบูรณาการบุคคลที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษทางการเรียนเข้าสู่สถานที่ต่างๆ
 - ใช้ทักษะการแก้ปัญหาโดยกลุ่มในการพัฒนา นำสู่การปฏิบัติและประเมินกิจกรรมความร่วมมือ
 - สร้างเทคนิคต้นแบบและแนะนำหรือสอนผู้อื่นโดยการใช้วิธีการสอนและการดัดแปลงวิธีสอน
 - สื่อสารกับบุคลากรของสถานศึกษาเกี่ยวกับลักษณะและความต้องการจำเป็นของบุคคลที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษทางการเรียนอย่างมีประสิทธิภาพ
 - สื่อสารกับครอบครัวของบุคคลที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษทางการเรียนที่มาจากภูมิหลังที่แตกต่างกันได้อย่างมีประสิทธิภาพ
 - สังเกต ประเมินผลและให้ข้อมูลย้อนกลับต่อบุคลากรทางการศึกษา
- นั่นคือ เนื้อหาที่ปรากฏในมาตรฐาน ใบประกอบวิชาชีพครูการศึกษาพิเศษทั้งหมด

ส่วนการประเมินผล หรือการสอบเพื่อให้ได้รับใบประกอบวิชาชีพ

ข้อสอบส่วนใหญ่จะประกอบด้วย

1. ความรู้ความเข้าใจเรื่องความบกพร่องความพิการ (25-30%)
2. กฎหมาย และประเด็นทางสังคมเกี่ยวกับการศึกษาพิเศษ (15-20%)
3. การจัดบริการให้แก่เด็กที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษ (50-60%)

สรุป

มาตรฐานความรู้และทักษะของผู้ที่จะประกอบวิชาชีพครูการศึกษา เป็นหัวใจสำคัญของการพัฒนาบุคลากรด้านการศึกษาพิเศษ ทั้งในระดับการจัดการศึกษาในหลักสูตรครุศาสตร์ทั้งระดับปริญญาตรี ปริญญาโทและปริญญาเอก ดังปรากฏในหลักสูตรในสถานศึกษาระดับอุดมศึกษาทั่วไปทุกระดับ และการฝึกอบรมครูประจำการทุกสังกัด การได้เรียนรู้และสัมผัสกับมาตรฐานวิชาชีพของตนเอง จะช่วยให้เป็นข้อคิดสะกิดใจสำหรับการพัฒนาตนเอง และวิชาชีพที่ดีที่สุดในวิธีหนึ่งของครูการศึกษาพิเศษ

ด้วยความปรารถนาดี

ดร.มลิวลัย ธรรมแสง

ผู้อำนวยการหลักสูตรครุศาสตร์ มหามบัณฑิต สาขาวิชาการศึกษาพิเศษ

มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต

3 กรกฎาคม 2548

ปรับปรุง 15 ตุลาคม 2555